

Roberta Strauss Feuerlicht

af Anders Hjorth-Jørgensen

Da Gilberton i 1962 med #167 stoppede produktionen af nye *Classics Illustrated*-titler kunne den lille, splejsede Roberta Strauss Feuerlicht se tilbage på ni år, hvor hun havde været den intellektuelle drivkraft bag ikke blot *Classics Illustrated*, men også *The World Around Us* og *Classics Illustrated Special Issue*.

Hun blev født i New York af jødiske forældre som Roberta Strauss den 23. november 1931. Efter en fattig barndom i Lower-East Side bestod hun som 21-årig en journalistisk eksamen ved Hunter College i New York og arbejdede derefter for en avis i Queens.

1946-56 var Albert Kanter søn William beskæftiget i en redaktionel stilling på *Classics Illustrated*. I 1953 søgte han en redaktionsassistent og valget faldt på Roberta Strauss. Hun gjorde sig hurtigt uundværlig ved at have et skarpt og sikkert øje for akkuratesse og kontinuitet i manuskript og tegninger.

I juli 1957 steg hun i graderne til redaktør, og året efter giftede hun sig til efternavnet Feuerlicht. Fra 1961 kunne hun kalde sig chefredaktør og en kort overgang i 1962 ansvarshavende redaktør.

Efter Gilberton-årene kastede hun sig over forfattergerningen med en række bemærkelsesværdige fagbøger som resultat. En af disse, *The Fate of the Jews: A People Torn Between Israeli Power and Jewish Ethics* fra 1983, fremprovokerede både bitre angreb og lidenskabelige forsvar. Bogens kategoriske konstatering, at Israel ikke kunne fritages fra at følge de gældende folkeretslige konventioner, kostede hende adskillige venskaber.

Året før blev Roberta Strauss Feuerlicht udsat for et groft overfald i Spanien med tredobbelt kraniebrud, 13 brækkede ribben og skade på

det indre øre som resultat. Selvom det mærkede hende resten af livet, fortsatte hun ufortrødent sit forfattervirke indtil sin død den 2. oktober 1991.

På Internettet er der ikke meget biografisk stof at hente om hende. Blot denne lakoniske tekst: "En Lower-East Side New Yorker opdraget i den jødiske, socialistiske, radikale tradition bragt med fra Østeuropa".

PEDANTEN

Både som redaktionsassistent og redaktør var Roberta Strauss opmærksom på detaljen i nærmest pedantisk grad.

Det fortælles, at Lou Camerons (se bog 2, side 67) afsked med Gilberton skyldtes hendes krav om, at han skulle tegne hovedpersonen i *Tidsmaskinen*, så han svarede til den tidsrejsende på det maledede omslag, som blev færdiggjort, da Cameron havde leveret tegneserien!

Ligeledes talte hun fra ramme til ramme antallet af de enkelte soldaters uniformsknapper i *Waterloo*, for

at sikre sig, at tegneren Graham Ingels ikke havde snydt.

I Norman Nodels *Kleopatra* kom kjolefolderne under hendes vågne blik. Og under produktionen af *Den sorte fregat* anmodede hun National Maritime Museum i Greenwich om en beskrivelse af flådens krigsretsprocedure i 1600-tallet.

Når det er sagt, er det også hendes fortjeneste som redaktør, at mange af de elendigt skrevne og tegnede *Classic Comics* kom under behandling af nye manuskriptfolk og tegnere. Således så man aldrig på dansk *Greven af Monte Cristo*, *De tre musketerer*, *Ivanhoe* og *Den sidste Mohikaner* i deres første, ubehjælpomme udgave, men fik i stedet de nytegnede udgaver, som hører til blandt seriens bedste.

Ligeledes sørgede hun for, at bemærkelsesværdige enkelttitler, som i lang tid havde været ude af cirkulation, udkom i nye oplag.

NYE SERIER

I 1955 udkom første nummer af *Classics Illustrated Special Issue* (se side 116). En enkelt af disse, #141A, *The Rough Rider* - om Theodore Roosevelt liv og gerning - blev omhyggeligt redigeret af Roberta Strauss. I *Congressional Record* blev hun fremhævet med ordene: "en begavet redaktør med sans for akkuratessen".

Sans for akkuratesse og faglighed fik hun for alvor brug for, da hun 1958-61 stod som redaktør af de 36 numre af *The World Around Us* (se side 170). Selvom seriens billedmæssige kvaliteter varierer fra det fremragende til det sjukskede, leverede hun også her et godt produkt. Ihvertfald fik hun denne artikels forfatter til hver måned at investere i nyeste nummer af den danske udgave, *Verden i tekst og billeder*.

Illustrerede KLASSIKERE

De bedste fortællinger af
verdens største forfattere

JAMES FENIMORE COOPER

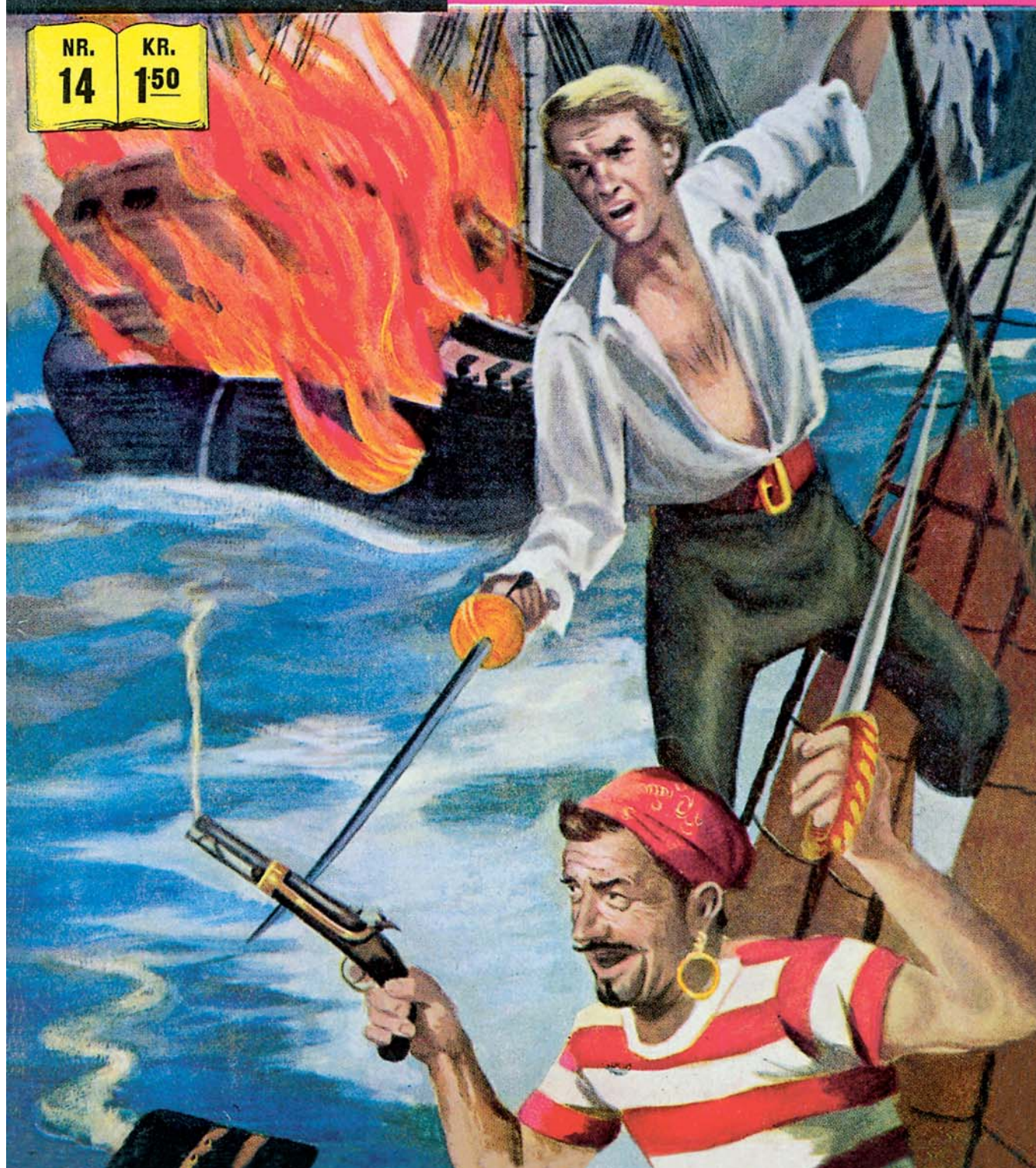
DEN RØDE PIRAT

NR.

14

KR.

150

Til søs under 7-års krigen

Af Anders Hjorth-Jørgensen

James Fenimore Cooper
fotograferet 1850

Navnet Cooper er næsten synonymt med begrebet indianerromaner. Titler som *Hjortedræber*, *Stifinder*, *Den sidste Mohikaner*, *Læderstrømpe* og *Prærien*. Men bag dem gemmer sig en forfatter, som gennemløst spændte videre end som så, selvom han tidsmæssigt begrænsede sine romaner til en snæver historisk periode.

JAMES FENIMORE COOPER

Som det ellefte af dommer og senere kongresmedlem William Cooper og dennes hustru Elizabeths tolv børn blev James Fenimore Cooper født den 15. september 1789 i Burlington, New Jersey.

Allerede året efter flyttede familien til Otsego Lake, New York. Her etablerede faderen en bebyggelse, som i løbet af 1800-tallet blev til byen Cooperstown.

James blev sendt på kostskole i Albany og New Haven. 1803 kom han som den yngste student ind på Yale Universitetet. Her blev han dog allerede i 1805 bortvist på grund af grove løjer i form af at stjæle mad og sprænge døren til en anden students værelse

I 1806 forsøgte han at stikke til søs, men ved faderens mellemkomst fik han tjeneste som kadet ved US Navy. Efter to sørejser med et handelsskib til England fik han løjtnantsgrad og gjorde derefter tjeneste på en udpost ved Ontario-søen og derefter på flådens hvervekontor ved New Yorks havn.

Her mødte han den senere kontre-admiral William Branford Shubrick, som blev hans ven for livet. Han blev også hans kontakt til flåden og livet på søen, for i 1811 tog Cooper afsked med US Navy efter at have giftet sig med Susan Augusta de Lancey, der kom fra en af staten New Yorks bedste familier.

Hans far, William Cooper, var død året før og havde efterladt sønnen arv.

Alle hans ældre brødre var døde, og derfor stod James Fenimore Cooper nu som den, der skulle varetage den videre drift af familiens - en opgave han i økonomisk henseende ikke var uddannet til at påtage sig. Derfor blev de næste otte år som godsejer heller ikke den store succes.

I 1820 debuterede Cooper som forfatter med romanen *Precaution* tydeligt inspireret af Jane Austen og Walter Scott. Men forfatter blev han nærmest ved et tilfælde.

Familien Cooper havde en stående ordre hos en boghandler i New York om at få tilsendt de sidste nye romaner fra England. De var derefter genstand for højtlesning i familien. Den ældste datter, forfatteren Susan Cooper, beskriver i *Small Family Memories* - forord til *Correspondence of James Fenimore Cooper*:

”En ny roman var kommet fra England i den sidste månedspakke ... Min mor var ikke rask; hun lå på sofaen, og han læste den nye roman for hende; den må have været elendig; efter et kapitel eller to, smed han den fra sig og

Susan Cooper
ca. 1850

Coopers fødehjem i Burlington

Prospekt over Cooperstown 1890

udbrød: ”Jeg kunne skrive en bedre bog selv!” Mor lo og anså ideen for at være topmålet af absurditet - han, som afskyede at skrive blot et lille brev, ville nu skrive en bog! Han fremturede imidlertid med sin påstand og skrev næsten øjeblikkeligt de første sider af en endnu uavngiven fortælling, hvor scenen som en selvfølge blev sat i England. I de følgende år skrev og udgav Cooper de romaner, der var med til at give ham et navn som den amerikanske nationalforfatter i Europa: *The Spy* (1821) (Spionen, IK58), *The Pioneers* (1823) (Læderstrømpe, IK84), *The Pilot* (1823) (Lodsen, IK106), *The Last of the Mohicans* (1826) (Den sidste mohikaner, IK89), *The Prairie* (1827) (Prærien, IK39), *The Red Rover* (1828) (Den Røde Pirat, IK14), *The Pathfinder* (1840) (Stifinder, IK75), *The Deerslayer* (1841) (Hjortedræber, IK82). Coopers popularitet som forfatter var væsentlig større i Europa end i USA, hvilket fik ham til, sammen med familien at bosætte sig i Europa i syv år fra 1826 til 1833. Tilbage i USA slog han sig igen ned i Cooperstown, hvor han ud over at fortsætte forfatterskabet viste sig som en heftig og aggressiv samfundsrevisor, der ikke gik af vejen for et retsligt søgsmål, når den private ejendomsret eller ytringsfriheden blev truet. James Fenimore Cooper tilbragte resten af sit liv i Cooperstown og døde her den 14. september 1851 af vattersot.

Maleri fra ca. 1850 af Junius Brutus Stearns viser den unge George Washington i spidsen for engelsk-amerikanske styrker i slaget ved Monongahela i 1758.

Forfatteren James Fenimore Cooper malet af John Wesley Jarvis 1822

7-ÅRS KRIGEN I USA

Cooper havde en forkærlighed for 1700-tallet i sine romaner. Tre af disse foregår indenfor et snævert tidsinterval.

Handlingen i *Stifinder* udspilles i 1757, *Den Røde Pirat* og *Stifinder* i 1759.

1756-63 dannede Europa rammen om den 7-årskrig, som omfattede alle de førende europæiske stater - heriblandt England og Frankrig. Slagene foregik i Europa, i Indien, på verdenshavene og i Nordamerika.

I sidstnævnte område fik krigen betegnelsen ”The French and Indian

War”. Det var samtidig den fjerde - men også sidste - af de fransk-engelske kolonikrige i Nordamerika, hvor Frankrig havde interesser i specielt Canada, mens England havde øjnene rettet mod hele kontinentet.

I Nordamerika foregik der 1752-54 lidt småfægtninger mellem franske og engelske hærenheder omkring det, der nu er USA's grænse til Canada. Sidens æble var i første omgang konkurrencen om pelshandel, men efterhånden blev det engelske interesser om herredømme over Ohio-dalen, det handlede om.

Starten på 7-årskrigen i Europa betød også intensivering af kamphandlingerne i Nordamerika med en række slag, som i sidste ende fik som resultat, at England pressede Frankrig ud af Canada.

James Wolf

I et af krigens afgørende slag angreb britiske styrker under ledelse af general James Wolfe de franske på Abraham-sletten oven for Quebec. Wolfe faldt under slaget, men inden da havde en del af hans styrker omgået de franske ved overras-

kende at bestige sletten fra den stejle kystside med et knusende nederlag til

franskmændene som resultat. Derved kom Quebec under britisk herredømme.

Slaget ved Quebec fandt sted 13. september 1759. Samme år udspandt der sig ifølge J.F.Cooper en lille hændelse med store konsekvenser for de implicerede i Newport, Rhode Island.

*Newport Old Mill Tower.
Herover som postkortmotiv fra starten af
1900-tallet. Til højre som motiv
for maleri ca. 100 år tidligere.*

MØDET VED TÅRNET

J. F. Coopers roman *Den Røde Pirat* hører ikke til forfatterens mest kendte og agtede. Lige som koloniseringen af områderne omkring de store søer i Nordamerika hørte til blandt hans yndlingstemaer, gjorde fortællinger fra søen det samme. De sidste inspireret af hans egne erfaringer i flåden.

Den Røde Pirat tager sin begyndelse i Newport - først ved havnen og derefter i et gammelt tårn, der henligger som ruin.

Newport var på det tidspunkt en vigtig ind- og udskibningshavn. Bl.a. var den et vigtigt center for slavehandelen i New England. The Old Brick Market dannede således rammen om mange slaveauktioner.

Indtil starten af 1700-tallet var Newport også en vigtig base for områdets søøveraktiviteter. Det fik på et tidspunkt Londons Handelskammer til at klage til den engelske regering.

En kampagne for at komme uvæsenet til livs resulterede i, at mange pirater blev hængt i Newport og begravet på den nærliggende Goat Island. Så det er ikke underligt, hvis Coopers pirat holder lav profil.

I 1759 var der en flot udsigt over havnen fra The Old Mill Tower, hvilket Peter Costanza tydeligvis har vidst. Det er her han lader Wilder mødes og samtale med piraten, og her Wilder får det første glimt af de to kvinder, som kommer med på sørejsen.

Tårnet rummer en hel fortælling i sig selv. En fortælling, som også omfatter en dansk arkæolog.

I dag beretter den officielle fortælling, at tårnet blev rejst ca. 1675 med funktion som mølle, formodentlig bygget af koloniens første guvernør, Benedict Arnold. Han fungerede som sådan 1661-77.

Den danske arkæolog Carl Christian Rafn (1795 - 1864) havde som en af

de første en teori om, at vikingerne var i Nordamerika århundreder før Columbus, i det de kaldte Vinland. Rafn var sikker på, at tårnet i Newport var et synligt bevis på vikinernes tilstedeværelse - at de havde bygget det som forsvarsværk.

En anden teori hævder, at tårnet blev bygget af portugisiske opdagelsesrejsende i 1511. Eller måske blev det bygget af hollændere, da de etablerede en handelsstation her før grundlæggelsen af de første kolonier.

Endelig er der dem, som forbinder tårnet med bl.a. de bornholmske rundkirker og lignende runde bygningsværker, bygget af korsridderordenen Tempelherrerne og placeret i forhold til hinanden efter en nærmest guddommelig geometri.

De historier, lader vi ligge her, og lader i stedet tårnet være udgangspunkt for en hændelse til søs, mens 7-årskrigen udspandt sig i Europa og det nordamerikanske fastland.

*J. P. Newells maleri
fra 1860 viser havnen
i Newport set fra Fort
Wolcott på Goat Island
- 100 år efter de begivenheder, der udspiller
sig i *Den Røde Pirat*.*

I USA blev *The Red Rover* trykt i to oplag. Hæftets indhold forblev uforandret med malet forside af Jo Polseno.

Peter Costanza (1913-84) - begyndte efter kunststudier en karriere som tegneserietegner i 1940 med arbejder for forlaget Fawcett. Han tegnede bl.a. *Jungle Twins*, *Ibis*, og *Golden Arrow*. Mest bemærkelsesværdigt var hans samarbejde med C.C.Beck på dennes *Captain Marvel*. Et samarbejde, der strakte fra 1940 til 1949. Derefter tegnede han *Bob Steele*, indtil han i 1953 begyndte at arbejde for Gilberton. Ud *Classics Illustrated*-titler tegnede han bl.a. også *Cinderella* og *The Sleeping Beauty* til *Classics Il-*

Udgivet første gang
i USA som *Classics Illustrated* nr. 114 i december 1953.
Udgivet på dansk som *Illustrerede Klassikere* nr. 14 i to oplag - det første i 1956.
Også udgivet som *Stjerneklassiker* nr. 31.

Manus:
Ukendt

Tegninger:
Peter Costanza

sionere i 1970, arbejdede han for DC, hvor han specielt gjorde sig bemærket som tegner af *Jimmy Olsen*-episoder.

Peter Costanza tegnede tre *Classics Illustrated* titler: *The Red Rover* (CI-114), *Captain Courageous* (CI-117) og *The Mutineers* (CI-122), alle med havet som skueplads for handlingen.

lustrated Junior.
1956-66 arbejdede han for ACG/American Comics Group, bl.a. på serien *Magicman!* i hæftet *Forbidden Worlds*.
Fra 1966, og indtil han lod sig pen-

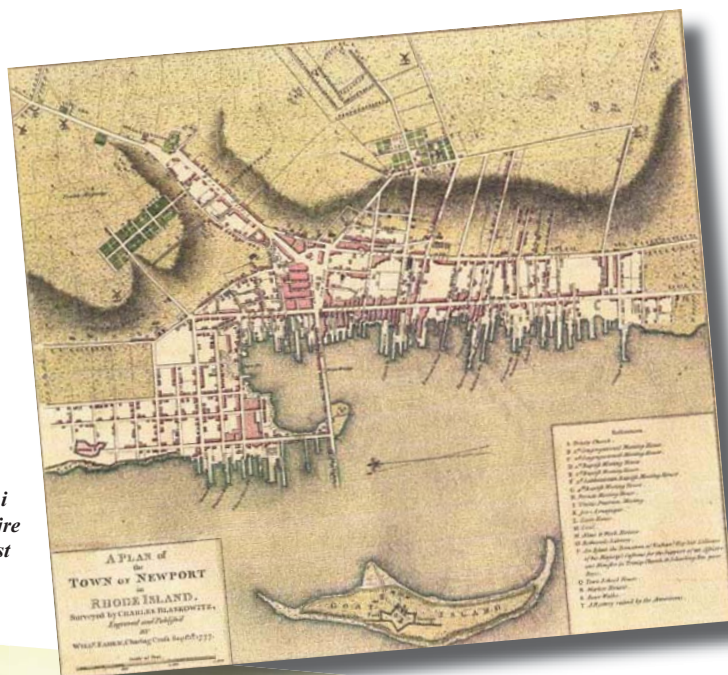
Jo Polseno - amerikansk illustratør, som ud over forsiden til *The Red Rover* bl.a. også har leveret illustrationer til bogudgaver af *Kidnapped*, *The Adventures of Tom Sawyer* og *The Merry Adventures of Robin Hood* samt - i 1958 - til en *Robert Louis Stevenson*-biografi skrevet af *Joan Howard*.

Herunder: Den amerikanske udgave. Yderst t.h. den tyske.

Stjerneklassiker nr. 31 med forside af kunstner, der gemmer sig bag signaturen "Bow".

Den Røde Pirat tager sin begyndelse i havnen i Newport 1759. Kortet til højre viser samme havn i 1777. Øen nederst på kortet er Goat Island. Prospektet herunder er fra 1878.

Den engelske tekst til James Fenimore Coopers
The Red Rover kan downloades fra denne adresse:
<http://www.gutenberg.org/etext/11409>